

Ümumi məlumat	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	VET 250 Tibbi Biologiya 4 AKTS	
	Departament	Həyat elmləri	
	Proqram	Bakalavr	
	Tədris semestri	2023/2024-cü tədris ilinin yaz semestri	
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	Zaur Kərimov (PhD)	
	E-mail:	zaur.karimov@khazar.org	
	Fənnin kodu və adı	BMED100	
	Məsləhət saatları	Tələbələr ilə razılaşmadan sonra vaxt təyin ediləcək	
Telefon	0557935115		
Tədris dili	Azərbaycan		
Dərs otağı, dərs cədvəli			
Dərslilər və əlavə ədəbiyyat	<ul style="list-style-type: none"> - Əsas dərslik: <i>Tibbi Biologiyanın əsasları. Azərbaycan Tibb universiteti tələbələri üçün dərslik. D.V. Hacıyev, Ə.Ə. Mehrəliyev, R.Ə. Əliyev və b. 2005. - 598 s.</i> - Tibbi Biologiya və genetikə. Laboratoriya məşğələləri: dərslik. R.Ə.Əliyev, C.Ə.Nəcəfov, S.D.Əliyev və b. 2008 – 332 s. - Tibbi biologiya. Azərbaycan Tibb Universiteti tələbələri üçün dərslik /D.V.Hacıyev, S.D.Əliyev, R.Ə.Əliyev; Rəyçilər. T.K.Mikayılov, E.M.Axundova; Elmi red. 		
Kursun veb saytı			
Tədris metodları	Mühazirə	X	
	Qrup müzakirəsi	X	
	Seminar	X	
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix/zaman	Faiz (%)
	Aralıq imtahanı	Cədvəl üzrə	30
	Praktiki məsələ (quiz)	Semestr ərzində	10
	Fəallıq – (sorgu/laborator işi)	Semestr ərzində	5 (2/3)
	Fərdi mövzuda prezentasiya	Semestr ərzində	10
	Final imtahanı	Cədvəl üzrə	40
	Davamiyyət	Hər dərs	5
	Yekun		100
Kursun təsviri	Tibbi biologiya biologiyanın bir sahəsi olub tibbin nəzəri əsasını təşkil edir və tibbi diaqnostikada insan sağlamlığı üçün praktik olaraq tətbiq edilir. Kurs qısaca olaraq bu sahələri əhatə edir: hüceyrə biologiyası, molekulyar biologiya, genetikə, parazitologiya və diaqnostika.		
Kursun məqsədləri	<ul style="list-style-type: none"> - Tələbələrə tibbi biologiyanın məqsədinin insan sağlamlığını yaxşılaşdırmağa yönəldilməsini çatdırmaq. - İnsan, bitki və heyvan aləminin əsasını təşkil edən hüceyrənin quruluşu, rolu, inkişafı və qocalması prosesini izah etmək. - Biologiyanın müxtəlif sahələrini ümumilikdə əhatə etməklə tələbələrə irsiyyətin, ibtidailərin, qurdların və bakteriyaların insan sağlamlığında rolu haqda elmi bilikləri mənimsətmək. - Metabolik proseslər və onların pozulmaları zamanı diaqnostikanın əhəmiyyətini izah etmək. - Bitki və heyvan hüceyrələrinin insan sağlamlığı diaqnostikasında rolunu çatdırmaq. - Tələbələrin akademik potensialını artırmaq üçün onların fəallığını dəstəkləmək və reallaşdırılmasında kömək etmək. - Kurs ərzində tələbələrin müşahidə, müqayisə, ölçmə, kəmiyyət və keyfiyyət üsulları ilə təyin etmə, fərz etmə, hipotezləşdirmək, nəticə çıxartmaq, səmərəli işləmək kimi şəxsi bacarıqlarını inkişaf etdirmək. 		
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	Kursun sonunda tələbələr bunları bacaracaqlar: <ul style="list-style-type: none"> - Bitki və heyvan hüceyrələrinin oxşar və fərqli xüsusiyyətlərini müzakirə etmək - Hüceyrə biologiyasının molekulyar aspektlərini izah etmək - İrsilik qanunauyğunluqlarını izah etmək - İnsanın bəzi genetik xəstəliklərinin aspektlərini müzakirə etmək - Metabolizmin pozulmasının patoloji proseslərə gətirib çıxmasını izah etmək - Bəzi ibtidai heyvan orqanizmləri parazit insan xəstəlikləri törədicilərinin sahibi kimi olmasını izah etmək 		

	<ul style="list-style-type: none"> - Diaqnostik üsulların t�dbiqinin vacibliyini izah etmək - Bioloji proseslərin diaqnostikasında bitki və heyvan hüceyrələrinin t�dbiqini izah etmək - Diagnostikada müşahidə edilən keyfiyyət və kəmiyyət d�yişk�nlikl�rini aşkar etməyi izah etmək
Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış)	<p>Dərsin təşkili: Tələbələrə fənnə aid yeni mövzunun m�hazir�sini əyani vasitələrlə izah edərək çatdırmaq. �vv�lki mövzu haqda şifahi və yazılı sorğular keçirmək quizl�rl� mövzunun mənimsənilməsini giym�tl�ndirm�k.</p> <p>Davamiyyət: Bütün dərslərdə tələbələrin iştirakı vacibdir. Yalnız �zrlu səbəbdən fakult� dekanlığına xəbərdarlıq etməklə dərs buraxıla bilər.</p> <p>Gecikm�: D�rs� 10 dəqiqədən artıq gecik�n tələbəyə qaib yazılır, lakin tələbə dərsdə iştirak edə bilər.</p> <p>İmtahanlar: İmtahanda iştirak etməmək yalnız fakult� rəhbərliyi t�r�fınd�n həll edilir. Son imtahan sualları aralıq imtahandan sonar keçilən mövzuları əhatə edir və suallar imtahanlardan əvvəl verilir.</p> <p>İmtahan qaydalarının pozuntuları: İmtahan zamanı k��c�rm� v� imtahan gedişini pozma halında tələbənin imtahan işi ləğv olunur və 0 (sıfır) giym�tl�ndirilir.</p> <p>Kursu bitirmək: 60% və ondan artıq ümumi m�vff�qiyy�t toplamış tələbə kursu bitirmiş hesab edilir. �ks təqdirdə tələbə kursu təkrar ke�mlidir.</p> <p>Davranış qaydaları: Dərs zamanı dərs prosesini pozmaq, mobil telefondan istifadə etmək qadağandır</p>

TƏQVİM-TEMATİK PLAN

Həftə	Tarix	Mövzuların adı	Saatlar		Qeyd
1.		Tibbi biologiyanın məqsədi və vəzifələri. Bitki və heyvan hüceyrələrinin ümumi quruluşu. Mikroskopiya haqda anlayış. Mikroskopun quruluşu.	2		əsas dərslik v� mühazirə materialı
		Laborator işi: Mikroskopla tanışlıq. Bitki və heyvan h�ceyr�lirinin mikroskopla oxşar və fərqli x�susiy�tl�rinin tədqiq edilməsi		2	
2.		Prokariot v� eukariot hüceyrələr. Eukariot hüceyrələrin orqanell�ri (Holci aparatı, endoplazmatik retikulum, vakoullar hüceyrə membranı və s), onların quruluşu və funksiyaları. Hüceyrə törəmələri.	2		əsas dərslik v� mühazirə materialı
		Laborator işi: Hüceyrə biologiyasında mikroskopik v� sitology analizlər.		2	
3.		Xromosomların quruluşu Hüceyrələrin bölünməsi və inkişafı. Mitoz, meyo v� amitoz. Cinsi hüceyrələrin quruluşu. Mayalanma.	2		əsas dərslik v� mühazirə materialı
		Laborator işi: Mitoz, meyo v� amitoz proseslərinin mikroskop altında hüceyrələrdə araşdırılması.		2	
4.		İrsiy�tin tipləri. Genl�r və onların kombinasiyaları.	2		əsas dərslik v� mühazirə materialı
		Müvafiq mövzuda video-materialın nümayişi, şifahi və yazılı sorğunun keçirilməsi		2	

5.		Cinsiyyətin genetikası. Cinsiyyətlə ilişikli əlamətlərin irsən keçməsi.	2		Əsas dərslük və müəhazirə materialı
		Müvafiq mövzuda video-materialın nümayişi, şifahi və yazılı sorğunun keçirilməsi		2	
6.		İrsiyyətin molekulyar əsasları və xəstəlikləri	2		Əsas dərslük və müəhazirə materialı
		Müvafiq mövzuda video-materialın nümayişi, şifahi və yazılı sorğunun keçirilməsi		2	
7.		Arahiq İmtahanı	2		Əsas dərslük və müəhazirə materialı
		Postembrional inkişaf, qocalma və ölüm.		2	
8.		Ontogenezin biologiyası haqda anlayış. Embrional inkişafın qanunauyğunluqları.	2		Əsas dərslük və müəhazirə materialı
		Müvafiq mövzuda video-materialın nümayişi, şifahi və yazılı sorğunun keçirilməsi.		2	
9.		Antropologiya haqda ümumi anlayış. İnsanın əsas irqi tiplərinin xarakteristikası. Orqanizmin quruluşunda irqi polimorfizm.	2		Əsas dərslük və müəhazirə materialı
		Laborator işi: Antropoloji usullardan istifadə edərək xüsusiyyətlərin ayırd edilməsi.		2	
10.		Ümumi və tibbi parazitologiyanın məqsədi və vəzifələri.	2		Əsas dərslük və müəhazirə materialı
		Müvafiq mövzuda video-materialın nümayişi, şifahi və yazılı sorğunun keçirilməsi.		2	
11.		İbtidai orqanizmlər insan parazitləri kimi. Parazit qurdlar və onların tibbdə əhəmiyyəti. Helmintlər haqda anlayış.	2		Əsas dərslük və müəhazirə materialı
		Müvafiq mövzuda video-materialın nümayişi, şifahi və yazılı sorğunun keçirilməsi.		2	
12.		Tibbi zoologiyada həlqəvi, yastı və yumru qurdların tibbi əhəmiyyəti. Buğumayaqlılar, xordalılar və onların tibbi əhəmiyyəti.	2		Əsas dərslük və müəhazirə materialı
		Müvafiq mövzuda video-materialın nümayişi, şifahi və yazılı sorğunun keçirilməsi.		2	
13.		Metabolizm haqda anlayış. Orqanizmdə metabolik proseslərin pozulmaları zamanı yaranan xəstəliklər və onların diaqnostikası.	2		Əsas dərslük və müəhazirə materialı
		Laborator işi: Qanda şəkərin miqdarının təyini. Gizli şəkər təyininin testinin qoyulması.		2	
14.		Bitki və heyvan hüceyrələrin insan diaqnostikasında tətbiqi. Biotexnologiya haqda ümumi anlayış. Biotexnologiya elminin tibbi problemlərin həll edilməsində rolu.	2		Əsas dərslük və müəhazirə materialı
		Laborator işi: Heyvan hüceyrələrinin diaqnostikada istifadəsi metodları.		2	
16.		Yekun İmtahan			

Bu tədris proqramı fənn haqqında tam məlumatı özündə əks etdirir və hər hansı dəyişiklik barədə öncədən xəbər veriləcəkdir.